

Noies en edat impressionable

La Jean Brodie de Muriel Spark és un personatge romàntic, fascinant, còmic i tràgic

Amb una predicció així, una novel·la no pot decebre gaire: ?Doneu-me una noia en una edat impressionable, i serà meva per sempre?. I no, no decep en absolut, al contrari, quan un acaba de llegir aquesta novel·la de l'escriptora Muriel Spark, té la sensació d'haver tingut el privilegi de

tastar un clàssic de la literatura i no haver-se perdut en la immensitat.

Res més lluny d'això. Amb *La plenitud de la senyoreta Brodie* (<http://www.labreuedicions.com/plenitud-srta-brodie-muriel-spark/>) entrem a formar part del petit univers abastable de l'escola Marcia Blaine i quedem marcats per una de les seves mestres, la Jean Brodie, que des del principi ens atrapa com el personatge romàntic, fascinant, còmic i tràgic que és. No sé vosaltres, però per a mi, una de les unitats de mesura per valorar si un llibre m'ha arribat o no, és sospesar si els personatges es queden una bona temporada enganxats a mi, i certament aquí estic, encara amb Jean Brodie a flor de pell, l'erudita i encantadora i també feixista professora de l'escola femenina a l'Edimburg dels anys trenta que educa, de manera peculiar, un grup d'alumnes escollides de deu anys (la Mònica, la Sandy, la Rose, la Mary, la Jenny i la Eunice) fins ben entrada l'adolescència.

La senyoreta Brodie diu a les nenes que es troba en la seva plenitud com a mestra, i que per tant, rebran d'ella una educació basada en lliçons sobre la seva vida amorosa personal i els seus viatges, la història de l'art, els estudis clàssics i el feixisme.

Una dona forta, independent, amb adscripció feixista i amb aquestes intencions educatives dins del context històric de la dècada dels trenta, no pot ser una altra cosa sinó un caramel amb uns ingredients envejables per a qualsevol amant de la ficció. Posem-hi pel mig un professor casat, una traïció per part d'una de les alumnes que provocarà l'expulsió de Brodie de l'escola, i posem-hi també la senyoreta Mackay, la directora de l'escola, que té la senyoreta Brodie en el punt de mira, i la mescla és deliciosament tempestuosa.

El desig de manegar les vides de les noies, que amb el pas dels anys s'aniran desfent de la seva influència i portaran unes vides ben diferents de les que ella els tenia planificades, acabarà donant l'esquena a la senyoreta Brodie.

La capacitat de l'autora per exercir pressió sobre la nostra ment és controlada a la vegada per un esperit de guia que ens revela l'univers moral i, malgrat tot, ens permet gaudir de certa innocència i d'una ironia refinada que sovint esdevé una sàtira descarnada. Per narrar la història, Muriel Sparks fa servir una tècnica de salts temporals, de manera que ens revela de mica en mica i en un ordre variat l'argument i l'eventual final. És destacable l'agilitat del text i la seva escriptura desenfadada, així com l'evolució del conjunt de personatges a través de la retrospectió.

Muriel Spark va esculpir un personatge molt convincent que aguanta tota la trama i que avança per un camí reblert d'intrigues amoroses, professionals, desitjos, frustracions i traïcions. Qui vulgui rascar una mica més serà capaç de veure-hi una encarnació de la *solterona* de mitjans de segle XX, que després de perdre el seu company a la guerra, es veu abocada a impartir classes, buscar *hobbies* i viatjar, desenvolupant una personalitat excèntrica i enèrgica, de ben segur molt diferent de la que hauria tingut si s'hagués casat tal com estava previst. O potser ens farà pensar que la senyoreta Brodie volia deixar l'empremta del seu llegat en un grup de noies per no poder-ho fer en els fills que mai va tenir. Qui ho sap, la bona literatura ens fa qüestionar no només la realitat sinó la mateixa ficció sobre la qual escriu.

Jo, de vosaltres, posaria la Jean Brodie i les seves noies a la bossa de cap de setmana: mai està de més fugir de la realitat de la mà d'un grup d'ànimes humanes que creixen i s'obren a la vida tutelades per un esperit lliure i poc convencional.

*La cirereta:

?Se m'ha tornat a insinuar que faria bé de demanar feina en alguna escola progressista, on els meus mètodes encaixarien millor amb el sistema que no pas aquí a la Blaine. Però no penso demanar feina en una escola estrambòtica. Continuaré en aquesta fàbrica educativa. Cal que hi hagi una mica de llevat per fer pujar la massa. Doneu-me una noia en una edat impressionable, i serà meva per sempre.

Foto: Mike Beales

TÍTOL: La plenitud de la senyoreta Brodie (<http://www.labreuedicions.com/plenitud-srta-brodie-muriel-spark/>)

Autora: Muriel Spark

Traducció Ferran Ràfols Gesa

Editorial: La Breu edicions.

Primera publicació La Breu Edicions: abril 2016

Pàgines: 164

Preu: 17?